

VIATGE PELS PORTS

D'Herbers a Castell de Cabres

CONXITA FONTCUBERTA

En aquesta vista general es pot apreciar bé Castell de Cabres

La vila d'Herbers viu molt vinculada a la Pena-Roja, d'on rep la major part dels serveis

JOAQUIM MONTCLÚS I ESTEBAN
Herbers

Herbers (antigament Herbers Sobirà, per diferenciar-lo d'Herbeset) és una de les portes de la comarca dels Ports del País Valencià. La vila es troba situada al centre d'una vall a la vora del riu d'Escalona, també anomenat Riuet d'Herbers. És escortada per grans muntanyes amb grans elevacions on sobresurten la Solana d'Arnau (1.181 m), la Mola (1.243 m), la Camiseta o la Tossa (1.205 m), l'Altiplà d'Adell

(1253 m) i el Salt (1.024 m). Hauria de pertànyer a la comarca del Matarranya, perquè sols dista de Pena-roja 6 km, però pels capricis de la història, des d'un principi, fou agregada a Morella.

Fins fa pocs anys, l'única carretera per accedir-hi era la que l'enllaça amb aquesta població. Avui dia, quan cauen quatre volves de neu, el port de Torre Miró es tanca i la carretera de Pena-roja torna a ser l'única sortida. La major part dels serveis els rep d'aquesta localitat, com el metge, el capellà —que pertany a la diòcesi de Tortosa—, així com també hi manté estretes relacions econòmiques i culturals, perquè la sortida natural del poble és pel Matarranya. La vila, situada a 784 metres d'altitud, té 56 habitants. A principis del segle passat era una vila pròspera i fregava els 700 pobladors, però amb l'èxode rural la població ha anat minvant.

Passem per Vall-de-roures, on saludem a l'amic Vicenç Pallarès, fill del poble i que treballa a la notaria. Ens diu que a Herbers ens espera l'amic Sacaries que ens donarà totes les explicacions que necessitem. A l'entrada de la vila ens espera l'amic Josep Gargallo, més conegut com Sacaries, sobrenom que va heretar d'un oncle-avi. Fem una passejada pels carrers empedrats i molt ben conservats fins que arribem al castell i a l'església, dedicada a Sant Bartomeu i que es va edificar per primera vegada al segle XIV. En Sacaries, que és un pou de ciència, m'explica una mica d'història de la població. Sembla ser que en un primer moment el castell i la vila d'Herbers van formar part de Mont-roig, així consta en la

CONXITA FONTCUBERTA

Una imatge de l'església d'Herbers feta des del castell

donació que el rei Alfons I el Cast, l'any 1185, va fer a l'arquebisbat de Tarragona amb unes grans extensions, però, potser per incompliments dels pactes, l'any 1232 el rei Jaume I el va concedir al cavaller Balasc d'Alagó, el conqueridor de Morella.

El castell i la vila, al llarg de la història, van anar passant a mans de diversos senyors. L'any 1833, era senyor del lloc, Rafael Ram de Viu i Pueyo, més conegut com el baró d'Herbers. Aquest, defensor dels drets al tro d'Espanya de

Carles Maria Isidre, va presidir la Junta Carlista de Morella i fou el primer que s'aixecà amb armes a la comarca. Malgrat que va reclutar més de 3.000 homes, les coses no li van anar bé. Després de caure presoner, el 27 de desembre de 1833, va ser afusellat. Passat un temps, va agafar el comandament de les tropes el jove seminarista de Tortosa Ramon Cabrerà i, aleshores, la guerra ja va ser una altra cosa.

Fins fa pocs dies, els seus descendents, encara eren els propie-

taris del castell, perquè recentment ha estat comprat per l'Ajuntament. Avui, un taller de restauració, format per 16 joves i quatre professors, treballa en les tasques de reconstrucció de l'edifici i en la reparació de la fusta. És un edifici digne de veure.

L'amic Sacaries ens explica les festes que encara se celebren a la població com Sant Antoni, Sant Bartomeu i la romeria a la Tossa i al Sargar. A pocs quilòmetres del poble es troba el santuari de la Mare de Déu del Sargar, un edifici del segle XVI, on es venera la patrona local. El Sargar també ha donat nom a la comercialització d'un famós aiguardent que es fa a la vila d'una manera artesana. L'amic Sacaries ens diu que no ens oblidem de citar el centre d'inseminació de porcs que està a la sortida de la població i l'Aplec dels Ports. Aquesta festa, enguany, toca organitzar-la a la vila d'Herbers. Se celebra durant tot el darrer cap de setmana del mes de juliol i en la passada edició hi van acudir més de 10.000 persones.

Deixem la vila d'Herbers i pugem al port de Torre Miró. Des del Matarranya per anar a Morella, aquesta carretera, malgrat que és molt accidentada i plena de revolts, és molt més curta i una bona alternativa a la N-232 que sempre està en obres. En arribar al cim, deixem a una banda Morella i a l'esquerra agafem una carretera que va cap a la Tinença de Benifassà. A 5 km trobem el poblet d'Herbeset (Herbers Sobirà) que depèn de Morella. És el llogarret més típic i més ben conservat de la comarca. Passem

La carretera que passa per Torre Miró té més revolts, però és bona alternativa per anar a Morella

pels carrers fins que arribem a l'església, dedicada a Sant Miquel. És un edifici fet de pedra del segle XVII i en el seu interior hi ha pintures de Cruella, famós pintor del segle XIX. Ens trobem amb alguns turistes, però cap dels sis habitants que segons el cens poblen la vileta.

Seguim per la mateixa carretera i després de recórrer uns altres 5 km., a dalt d'un turó, veiem la vila de Castell de Cabres. En arribar trobem un senyor que està reparant un tractor i ens dona algunes informacions. "Aquest és el municipi més petit d'Espanya, sols té 19 habitants, però tenim ajuntament i alcalde". Li preguntem si podem parlar amb l'alcalde, però ens contesta que l'ajuntament és obert només dos dies a la setmana i que l'alcalde, malgrat que està censat a la població, viu a la Sénia. Hi ha un bar-restaurant, però com que encara és d'hora el trobem tancat. La magnífica església parroquial que centra la població, envoltada de conreus, està dedicada a Sant Llorenç i fou beneïda pel bisbe de Tortosa l'any 1763.●

Ajuntament de Tortosa

URBANISME

ANUNCI

Aprovat inicialment per la Junta de Govern Local de l'Ajuntament de Tortosa en sessió ordinària celebrada en data 24 de gener del 2011 el pla de millora "PM-09 Pinar", de conformitat amb el que es disposa en l'article 85. punts 1 i 5 del D.L. 1/2010 de 3 d'agost pel qual s'aprova el text refós de la llei d'urbanisme, es sotmet tota la documentació integrant de l'esmentat pla de millora al tràmit d'informació pública pel termini d'un mes comptador des de l'endemà hàbil de la darrera data de publicació del present edicte al BOPT i/o diari de premsa periòdica de més divulgació en l'àmbit municipal d'aplicació perquè es puguin presentar les al·legacions o reclamacions que es considerin pertinents.

De conformitat amb els articles 71 de la llei d'urbanisme i 103.3 del reglament, es suspèn la tramitació en l'atorgament de llicències de parcel·lació, d'edificació, reforma, rehabilitació o enderrocament de les construccions, d'instal·lació, o ampliació d'activitats o usos concrets per un termini màxim de dos anys dins de l'àmbit de l'esmentat pla de millora.

L'expedient, amb tota la documentació addicional, es troba exposat al departament d'urbanisme de l'Ajuntament, 3ª planta, plaça d'Espanya núm. 1.

L'alcalde
P.D. (decret 998/2007)
Tinent d'Alcalde d'Urbanisme i Obres Públiques
Sra. Meritxell Roig i Pedrola
Tortosa, 2 de febrer del 2011